

Pere Sans Jordà, dominic sant i màrtir del poble d'Ascó, i català universal (I)

ANTON MONNER
Cronista de Gandesa

Crònica

Presenten una publicació sobre la vida del religiós. L'Ajuntament d'Ascó ha editat una extensa obra en tres volums, amb les investigacions dutes a terme al llarg de vint anys per l'historiador asconenc Josep Serrano Daura

El poble d'Ascó se'l coneix arreu de l'Estat. Ha estat notícia constant durant els darrers 50 anys per la central nuclear. El riu Ebre va ser i és, i suposem que continuarà sent, l'essència primordial del municipi. El curs del riu ha marcat la seva història mil·lenària des dels temps protohistòrics dels ilergets i els ilerjavons fins a l'actualitat. El seu castell àrab reconstruït i fortificat pels templers a partir de l'any 1153 es va situar a l'indret adequat per dominar l'espai dels territoris que des de les altures observava, on els autòctons treballaven i vivien. El mateix que succeïa als castells veïns de Móra o Miravet. L'aigua portava riquesa i per l'aigua hi han viscut les nombroses civilitzacions que l'han poblat en diferents èpoques. També per l'aigua del riu, necessària per refrigerar els reactors.

A Ascó, al llarg de la història s'han succeït notícies importants. Una d'elles va ser quan l'any 1680 hi van néixer uns bessons, un nen i una nena, i la mare moria en el moment de parir-los. Dels dos només va sobreviure el xiquet que havia de ser un Sant Màrtir i català universal, Pere Sans i Jordà. El seu pare va morir aviat i el seu oncle, exercint de tutor, en veure la llestesa del noi, el feu estudiar en

mans del sacerdot mossèn Miquel Jordà, germà de la mare. Havia estudiat al seminari de Tortosa però va exercir a Lleida, com a canònic major de la Catedral, i va ser qui el va orientar al sacerdoci. Un dels seus amics de Lleida, Pau Matheu, l'acompanyà al convent dels dominics on es formà en ciències i teologia, i inicià el camí d'evangelitzador a la Xina, on va arribar a ser bisbe i va ser decapitat per les autoritats de la regió.

Aquesta personalitat, sant i màrtir, quedarà per sempre més dins la història d'Ascó gràcies a l'estudi, les investigacions i la publicació de tres volums, repartits en nou capítols, i dues mil pàgines, amb la documentació recollida per l'historiador també asconenc, el doctor Josep Serrano Daura. La idea va néixer quan mossèn Tomàs Biarnés, l'any 2004, li va suggerir escriure unes memòries sobre el beat i màrtir.

El que durant vint anys ha escrit són més que unes memòries; és un estudi detallat havent consultat centenars de documents familiars i dels arxius dels dominics o Predicadors, de diferents racons de tot el món i sobretot els xinesos. Aquests vint anys d'investigació quedaran reflectits gràcies a la publicació de l'Ajuntament d'Ascó. Són tres volums que foren presentats pel

Una escultura del beat i màrtir. FOTO: JOAN REVILLAS

seu regidor de Cultura, Josep M. Raduà.

A l'acte de presentació van intervenir Josep M. Sans Travé, membre de l'Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona; Marc Escollà, pronotari de la Universitat Europea d'Andorra, i Xavier Baró, de la Universitat Internacional de Barcelona.

L'obertura va anar a càrrec de Raduà, que va exposar el determini de l'Ajuntament fent-se'n càrrec de la publicació per la qualitat de l'obra, pels sentiments generals de la gent d'Ascó pel «beato» i per l'obra dins l'orde dels Predicadors, catalogant-lo

L'autor ha consultat centenars de documents familiars, xinesos i dels arxius dels dominics

com a català universal.

Per la seva banda, Sans Travé destacar el contingut de l'obra, explicant l'acció missionera, les conversions aconseguides i com els xinesos castigaren la seva prèdica amb els turments, les persecucions, els judicis i l'execució, i acabant a la beatificació i la canonització, que popularitzaren el personatge i el poble d'Ascó arreu del món.